

Επιμέλεια:
ΚΩΣΤΑΣ
ΛΑΜΠΡΟΠΟΥΛΟΣ

1821

Δρόμοι της φωτιάς

ΟΔΟΣ

ΑΣΗΜΑΚΗ ΦΩΤΗΛΑ ΑΣΙΜΑΚΙ ΦΟΤΙΛΑ

**ΟΝΟΜΑΤΟΔΟΣΙΑ ΤΗΣ ΟΔΟΥ:
ΥΠΟΛΟΓΙΖΕΤΑΙ ΠΕΡΙ ΤΑ ΤΕΛΗ
ΤΟΥ 19ου ΑΙΩΝΑ**

Μικροκαμωμένος μεν ο Ασημάκης Φωτήλας, «ένα κοψίδι κρέας που έσωσε το έθνος» σύμφωνα με τον σχετικό χαρακτηρισμό του Κολοκοτρώνη, αλλά κι ένας πραγματικός γίγαντας για τον Αγώνα

Το ρωμαϊκό κτίριο που ήρθε στο φως στην οδό Ασημάκη Φωτήλα της Πάτρας

Ο περίφημος πίνακας που απεικονίζει την έναρξη της Επανάστασης στην Αγία Λαύρα από τον Παλιό Πατρών Γερμανό. Ανάμεσα στους πρωταγωνιστές εκείνης της ιστορικής για τον ελληνισμό ημέρας και ο πρόκριτος των Καλαβρύτων Ασημάκης Φωτήλας

Ασημάκης Φωτήλας Ο μικρός γίγαντας

Στο επόμενο
Νικόλαος
Σολιώτης

Στα μάτια όλων, οι πρωταγωνιστές του εθνικοαπελευθερωτικού αγώνα φαντάζονται - κι όχι άδικα - ως γίγαντες. Οι γίγαντες, όμως, δεν είναι πάντα τεράστιοι σωματομετρικά. Στην περίπτωση του Ασημάκη Φωτήλα, ο Θεόδωρος Κολοκοτρώνης κάνει αναφορά για «ένα κοψίδι κρέας που έσωσε το έθνος»!

ΜΙΚΡΟΣ ΤΟ ΔΕΜΑΣ λοιπόν, αλλά γίγαντας την ψυχή ο πρόκριτος των Καλαβρύτων, με τον οποίο η «Π» συνεχίζει σήμερα τα αφιερώματά της στους δρόμους και τις πλατείες της Δ. Ελλάδας που φέρουν τα ονόματα ηρώων και αγωνιστών του 1821, σε αυτό το επίκαιρο ταξίδι πίσω στον χρόνο.

ΣΤΡΑΤΟΛΟΓΗΜΕΝΟΣ στη Φιλική Εταιρία από το 1819 (από τον έμπορο Παναγιώτη Αρβάλη), συγκαταλέγεται στις προσωπικότητες που ήταν στην Επανάσταση από την πρώτη κιόλας τουφεκιά. «Παρών» στη μυστική συνέλευση της Βοστίτσας τον Ιανουάριο του 1821, «παρών» και στην σύσκεψη στην Αγία Λαύρα το πρώτο 10ήμερο του Μαρτίου, εκεί όπου υποστήριξε την άμεση κήρυξη της Επανάστασης, για να αναχωρήσει στην συνέχεια για την Κερπινή, χωριό βόρεια των Καλαβρύτων, μαζί με τον Ασημάκη Ζαΐμη, με στόχο την συγκρότηση σώματος ενόπλων. Στην Κερπινή συνάντησε τον Ιωάννη Χονδρογιάννη από το Μάζι (το σημερινό Ελαιόφυτο) και μεγαλύτερο τότε χωριό της περιοχής), ο οποίος επιτέθηκε σε Τούρκους φοροεισπράκτορες, ενώ με διαταγή και σχέδιο του Φωτήλα έγινε και η επίθεση εναντίον δύο Τούρκων σπαχίδων από την Τριπολιτσά, των Τσιπουγλαίων, στο Λιβάρτζι.

ΣΤΙΣ 17 ΜΑΡΤΙΟΥ, εορτή του Αγίου Αλεξίου, όταν συγκεντρώθηκαν στην Αγία Λαύρα ο Παλιός Πατρών Γερμανός και οι προεστοί, ο 60χρονος τότε Ασημάκης Φωτήλας θα στείλει κωδικοποιημένο μήνυμα με τον συνθηματικό κώδικα της Φιλικής Εταιρίας, προς τον Πετρόμπεη Μαυρομικάλη και τους λοιπούς οπλαρχηγούς της Μεσσηνίας. Το συνθηματικό θυμίζει, μάλιστα, κατασκοπευτική ταινία του... 007: «Εξοχώτατε Α.Μ. Χθες ετελέσθη το στεφάνωμα και έστω προς γνώση σας...».

ΑΥΤΟ ΗΤΑΝ! Το νερό είχε μπει, πλέον, στο αυλάκι, με τον Αγώνα να ξεκινάει και τον ίδιον τον

ΞΕΡΑΤΕ ΟΤΙ...;

- ✓ **Ετυμολογικά το επώνυμο Φωτήλας είναι υποκοριστικό του Φώτης, με την κατάληξη «-ήλας» να εντοπίζεται ήδη από τον 15ο αιώνα.**
- ✓ **Κατευθείαν απόγονοι του Ασημάκη Φωτήλα ήταν ο συνονόματός του αιχμής ουρπύλας και ευρωβουλευτής του ΠΑΣΟΚ και βουλευτής της Ένωσης Κέντρου και της Νέας Δημοκρατίας και στις μέρες μας ο Ιάσωνας Φωτήλας, πρώην βουλευτής Αχαΐας του Ποταμιού και νυν της Νέας Δημοκρατίας, γιος του Ασημάκη.**
- ✓ **Στην οδό Ασημάκη Φωτήλα 97 έχει βρεθεί κτίριο των ρωμαϊκών χρόνων, με δυο ελεύθερους παράλληλους τοίχους, πλινθόκτιστους, ύψους 4,40μ.**
- ✓ **Για τον τραγικό έρωτα του Παναγιωτάκη Φωτήλα και της Αϊσέ, έχει γραφτεί και ποίημα από τον Λοντοσακίρη (Λόντος Τσακίρης ή Λεόντιος Τσακίρης), λόγιο της εποχής της Επανάστασης.**
- ✓ **Ο Ασημάκης Φωτήλας πήρε μέρος στη μάχη του Λάλα και στην πολιορκία των Πατρών.**
- ✓ **Τον Δεκέμβριο του 1821 ήταν μέλος της Πελοποννησιακής Γερουσίας με πρόεδρο τον Δημήτριο Υψηλάντη και εξελέγη αντιπρόεδρος της έως την κατάργηση του Σώματος τον Απρίλιο του 1823.**

Ασημάκη Φωτήλα να πρωταγωνιστεί το διάστημα 21-25 Μαρτίου στην απελευθέρωση των Καλαβρύτων, τα οποία είχαν τότε δυο τζαμιά, τρεις πύργους, μια 20άδα Τούρκων φρουρών με διοικητή τον Ιμπραήμ Πασά Αρναούτογλου και περίπου 100 Τουρκικές οικογένειες. Το σύνθημα «Ελευθερία ή Θάνατος», αλλά και το «Να μην μείνει Τούρκος στον Μοριά, μηδέ στον κόσμο όλων...» που βροντοφώναξαν ο Φωτήλας και οι 600 συναγωνιστές του, φέροντας το Λάβαρο της Επανάστασης, ακούστηκε σε όλη τη Ρωμιοσύνη.

ΟΜΩΣ, για τον ίδιο τον Ασημάκη Φωτήλα, η απελευθέρωση των Καλαβρύτων έκρυβε και μια θλιβερή προσωπική ιστορία. Η παράδοση αναφέρει τον έρωτα του 21χρονου γιου του, Παναγιωτάκη, με την κόρη του διοικητή των Καλαβρύτων, την Αϊσέ. Οι δυο νέοι ετοιμάζονταν να παντρευτούν και η Αϊσέ θα βαπτιζόταν Χριστιανή. Δυστυχώς, τη χαρά από την απελευθέρωση των Καλαβρύτων, επισκίασε ο θρήνος, καθώς ο Παναγιωτάκης Φωτήλας πληγώθηκε κατά την πολιορκία της Πάτρας το 1824, κοντά στο Σαραβάλι και μεταφέρθηκε αρχικά στη Μονή Ομπλού και έπειτα στο Μέγα Σπήλαιο, εκεί όπου και πέθανε. Μόλις η Αϊσέ έμαθε τον θάνατό του έπεσε σε χαράδρα και αυτοκτόνησε, καταρρακώνοντας τον Ασημάκη Φωτήλα.

Ο ΜΕΓΑΛΟΣ ΑΝΤΙΠΑΛΟΣ ΤΟΥ, όμως, δεν ήταν Τούρκος. Αυτούς τους έκανε καλά. Ο ορκοσμένος εχθρός του ήταν ο Γεώργιος Κουντουριώτης. Όταν ο Ασημάκης Φωτήλας παραιτήθηκε από μέλος του Εκτελεστικού Σώματος τον Νοέμβριο του 1824, έναν μόλις μήνα μετά την εκλογή του, καθώς οι προσπάθειές του για αποτροπή της εμφύλιας σύγκρουσης ναυάγησαν, ξεκίνησαν οι διώξεις. Μάλιστα, το 1825 κινδύνευσε να συλληφθεί από τα ρουμελιώτικα στρατεύματα που είχαν εισβάλει στην Πελοπόννησο, ενώ ο Κουντουριώτης έφτασε στο σημείο να του λεηλατήσει και το σπίτι!

ΕΝΙΣΧΥΣΕ, ΠΑΝΤΩΣ, πθικά και υλικά τον Αγώνα μέχρι το τέλος, με τον βασιλέα Οθωνα να του απονέμει λίγο πριν τον θάνατό του το 1835, τον τίτλο του στρατηγού, ενώ παρασημοφορήθηκε και με τον «Σταυρό του Σωτήρος». Γίγαντας, λοιπόν, μέχρι τέλους και πιστός στα ιδανικά του Αγώνα.